

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικών πηγών, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Α:**

- «Είμαστε Έλληνες όσο κι εδώ. Αλλά με το «πρόσφυγες» μας ξεχώρισαν,[...]και κοντέψαμε να ξεχάσουμε τι ήμαστε.»
- «Ήταν τίτλος ανυποληψίας το «πρόσφυγας»[...]»

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Β:**

- «Η εικόνα των άπορων προσφύγων που κατά κύματα έφταναν στα ελληνικά εδάφη προκάλεσε αρχικά το ενδιαφέρον και των ντόπιων Ελλήνων.»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα (1821-1930), Πρόσφυγες στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα, Ε. Η ένταξη των προσφύγων στην Ελλάδα, 1. Η ενσωμάτωση των προσφύγων] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «[...]Σε γενικές γραμμές υπήρχε διαφορά νοοτροπίας... οι ντόπιοι συχνά αμφισβητούσαν.[...]»
- «[...]Ο όρος «πρόσφυγας»... για πολλά χρόνια[...]»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγών και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να καταδεικνύει το είδος της διαφοράς μεταξύ γηγενών και προσφύγων στην Ελλάδα, την περίοδο μετά το 1922.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση των ιστορικών πηγών, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Α:**

- «[...]μας τοποθέτησαν στο περιθώριο της κοινωνίας»
- «Μόνο όταν πιάσαμε στα χέρια μας τον κόπο μας και κάναμε δικό μας σπίτι, όταν έγιναν γνωστοί οι Κόντογλου, Βαλσαμάκης, Βενέζης, οι επιστήμονές μας κι έτρεχαν σ' αυτούς οι ντόπιοι να τους συμβουλευτούν, τότε το «πρόσφυγας» δεν μας ένοιαζε.»

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ Β:**

- «Με την ανάδειξη των οξύτατων κοινωνικών προβλημάτων, τη συνειδητοποίηση των κινδύνων και των οικονομικών επιβαρύνσεων που συνεπαγόταν για το γηγενή πληθυσμό η ενσωμάτωση τόσων εκατοντάδων χιλιάδων ξεριζωμένων, τη συμπάθεια και τον οίκτο διαδέχτηκαν αισθήματα αδιαφορίας, αποστροφής, απόρριψης και εχθρότητας.»
- ««Τουρκόσποροι», «Ανατολίτες», «γιαουρτοβαπτισμένοι», «αούτηδες» είναι ορισμένα από τα επίθετα με τα οποία οι ντόπιοι, με την ενθάρρυνση του αντιβενιζελικού πολιτικού χώρου και Τύπου, αμφισβήτησαν την «ελληνικότητα» των προσφύγων και προσπάθησαν να τους αποκλείσουν από τις πολιτικές και οικονομικές διαδικασίες.»

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα (1821-1930), Πρόσφυγες στην Ελλάδα κατά τον 20ό αιώνα, Ε. Η ένταξη των προσφύγων στην Ελλάδα, 1. Η ενσωμάτωση των προσφύγων] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «[...]Η διάσταση προσφύγων και γηγενών εκφράστηκε κυρίως... γίνονταν όλο και περισσότεροι.[...]»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγών και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να αποτυπώνει την έκφραση της διάστασης μεταξύ γηγενών και προσφύγων στην οικονομική, πολιτική και κοινωνική ζωή.